

Sygn. akt IV KS 20/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **D. K.**

uniewinnionego od popełnienia przestępstwa z art. 157 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu, w dniu 4 września 2019 r.,
skargi jego obrońcy na wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 marca 2019r., sygn.
akt IX Ka (...), uchylający wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 października
2018r., sygn. akt II K (...) i przekazujący sprawę temu ostatniemu Sądowi do
ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

N. B., prywatnym aktem oskarżenia został oskarżony przez D. K. o to, że w
dniu 24 września 2017 roku w Ż., pow. w. , woj. (...), pomiędzy godz. 02.00 - 03.00,
jako uczestnik zabawy tanecznej, podczas podjętej przez pracownika ochrony D. K.

próby uspokojenia go, wziął szklaną butelkę i rzucił nią w jego w kierunku, przy czym butelka ta się rozbiła i spowodowała rozcięcie skóry łydki lewej o długości około 7 cm, czym naruszył czynności narządów ciała D. K. na okres poniżej dni siedmiu, tj. o przestępstwo z art. 157 § 2 k.k.

D. K. prywatnym aktem oskarżenia został oskarżony przez N. B. o to, że w dniu 24 września 2017 roku w miejscowości Ż., pow. włoszczowskiego, woj. świętokrzyskiego, naruszył czynności narządów ciała oskarżyciela prywatnego N. B. poprzez zadawanie mu kilkakrotnych uderzeń rękoma po twarzy i głowie i przewrócenie na podłogę, w wyniku czego N. B. doznał stłuczenia twarzy z otarciem naskórka lewego łuku brwiowego, stłuczenia klatki piersiowej, obu barków oraz okolicy prawego ramienia, a które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na czas nieprzekraczający 7 dni, tj. o przestępstwo z art. 157 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 3 października 2018 roku, w sprawie o sygn. akt II K (...), oskarżonego N. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego występki z art. 157 § 2 k.k., za co na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych; na podstawie art. 46 § 1 k.k. przyznał od oskarżonego N. B. na rzecz oskarżyciela prywatnego D. K. kwotę 3.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę natomiast oskarżonego D. K. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 157 § 2 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji złożonej przez obrońcę oskarżonego N. B. i jednocześnie jego pełnomocnika jako oskarżyciela prywatnego wzajemnego, Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 6 marca 2019r., sygn. akt IX Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Skargę od tego wyroku wniósł, jako obrońca i jednocześnie pełnomocnik jego jako oskarżyciela prywatnego wzajemnego D. K., zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 437 § 2 k.p.k., przez błędne uznanie, że zachodzą podstawy uzasadniające uchylenie wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przed sądem pierwszej instancji.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie skarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego D. K. i jednocześnie jego pełnomocnika jako oskarżyciela prywatnego wzajemnego jest zasadna. Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenia art. 437 k.p.k., przy czym w § 2 tego ostatniego przepisu ustanowiono, że sąd odwoławczy może uchylić ten wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Oznacza to, że uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania stało się wyjątkiem, regułą zaś merytoryczne orzekanie przez sąd odwoławczy, co jest wynikiem przekształcenia modelu postępowania odwoławczego z kasatoryjno – apelacyjnego w apelacyjno reformatoryjny. Oznacza to w szczególności, że podstawą uchylenia zaskarżonego wyroku, dotąd najczęściej w praktyce sądów odwoławczych stosowaną, przestała być potrzeba usunięcia takich uchybień w zakresie dokonanej przez sąd pierwszej instancji oceny dowodów, które sąd odwoławczy uznał za skutkujące obrazą reguł oceny dowodów określonych w art. 7 k.p.k. Oznacza to także, że podstawą uchylenia zaskarżonego wyroku, dotąd również często w praktyce sądów odwoławczych stosowaną, przestała być potrzeba dokonania czynności zmierzających do usunięcia braków dowodowych tj. do uzupełnienia postępowania dowodowego. Uchybienia we wskazanym wyżej zakresie powinny być usunięte w toku postępowania odwoławczego, chyba że zaistnieje konieczność przeprowadzenia na nowo postępowania w całości. Tymczasem w przedmiotowej sprawie, jeśli się odwołać do treści uzasadnienia Sądu odwoławczego, jako oczywistość jawi się, że przyczyną uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w W. były stwierdzone przez Sąd odwoławczy, za zarzutami apelacyjnymi, przede wszystkim uchybienia w zakresie oceny dowodów – tej rangi - że ocena ta została uznana

za dowolną, bo naruszającą art. 7 k.p.k. i tym samym mającą istotny wpływ na treść tego wyroku. Jednak, jak wcześniej powiedziano, nie może to być obecnie – co do zasady - powodem prowadzącym do wydania wyroku kasatoryjnego, jako że, z istoty rzeczy, usunięcie uchybień w zakresie oceny dowodów niezwykle rzadko prowadzi do potrzeby przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości. Przeprowadzenie prawidłowej, usuwającej dostrzeżone uchybienia, oceny dowodów należy w aktualnym stanie prawnym do obowiązków sądu odwoławczego. Jeżeli Sąd ten nadto uznaje jednak, że warunkiem przeprowadzenia takiej, prawidłowej, oceny dowodów jest uzupełnienie postępowania dowodowego, to ma obowiązek uzupełnić w postępowaniu odwoławczym, chyba, że zakres uzupełnienia jest aż tak znaczny, że to prowadzi do potrzeby przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości. W tej sprawie, Sąd odwoławczy, gdy idzie o zakres uzupełnienia postępowania dowodowego, wskazuje jednak jedynie na potrzebę skonfrontowania ze sobą niektórych świadków i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego chirurga odnośnie do obrażeń doznanych przez D. K. (konieczność uzyskania takiej opinii budzi wątpliwości, choćby z uwagi na okoliczności podnoszone w skardze). Uzyskanie takiej opinii, w realiach tej sprawy, jest jednak czynnością nieskomplikowaną (wystarczy ustna opinia do protokołu rozprawy) zaś przeprowadzenie konfrontacji pomiędzy świadkami jest możliwe i łatwe do przeprowadzenia na rozprawie odwoławczej. W każdym razie potrzeba przeprowadzenia tej czynności nie prowadzi do uzasadnionego przekonania o konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo, w całości, przed Sądem pierwszej instancji. Sąd odwoławczy w swoim uzasadnieniu deklaruje oczywiście, że dostrzega, iż przesłanką orzeczenia kasatoryjnego, w obecnym stanie prawnym, jest konieczność przeprowadzenia na nowo postępowania dowodowego, w całości, jednak nie podejmuje nawet próby uzasadnienia, z czego taka konieczność ma wynikać a przecież na sądzie uchylającym orzeczenie pierwszoinstancyjne niewątpliwie ciąży obowiązek przekonującego wykazania okoliczności ją uzasadniających. Oczywiście, trzeba zauważyć, niejako z urzędu, że jednym z wypadków przewidzianych w art. 437 § 2 k.p.k., kiedy możliwe jest w postępowaniu odwoławczym uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

jest sytuacja objęta zakazami wynikającymi z reguł *ne peius* (art. 454 k.p.k.) a przecież w przedmiotowej sprawie D. K. został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa opisanego w prywatnym akcie oskarżenia N. B.. Jednak Sąd odwoławczy w uzasadnieniu swego orzeczenia do tej podstawy uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji się nie odwołuje. Gdyby jednak Sąd odwoławczy do tej podstawy się odwołał, to również nie uzasadniałoby to jeszcze orzeczenia kasatoryjnego, gdyż przypomnieć należy (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2016r. I KZP 10/18), że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułami określonymi w art. 454 k.p.k. zachodzi wtedy dopiero, gdy sąd odwoławczy – w wyniku np. uzupełnienia postępowania dowodowego i dokonania prawidłowej oceny dowodów jednoznacznie stwierdzi, iż zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. To zaś, jak dotąd w postępowaniu odwoławczym nie nastąpiło a Sąd odwoławczy wyraził jedynie swe wątpliwości odnośnie do jakości oceny dowodów dokonanej przez sąd pierwszej instancji i wskazał tylko na potrzebę uzupełnienia w pewnym zakresie postępowania dowodowego, mimo możliwości uzupełnienia tego postępowania na etapie odwoławczym. W tych warunkach należało uznać, że skarga obrońcy oskarżonego D. K. i jednocześnie jego pełnomocnika, jako oskarżyciela prywatnego wzajemnego, zasadnie podnosi dopuszczalny, bo określony dyspozycją art. 539a § 3 k.p.k., zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. i w konsekwencji zaskarżony wyrok uchylić w całości a sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.